

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ

ครูผู้สอน ครูคณิตา หนูนอนันต์

การใช้สำนวนเปรียบเทียบ

กิจกรรม

“ปริศนาสำนวนไทย”

୧

୩

୩

୨

୨

୪

୩

୩

୩

୧

୩

୩

୨

୨

୪

୩

୩

୩

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของสำนวนเปรียบเทียบได้
๒. ใช้สำนวนเปรียบเทียบได้ถูกต้อง
๓. เห็นคุณค่าของการใช้สำนวนเปรียบเทียบ

สำนวนภาษาไทย

สำนวนไทย

สำนวน หมายถึง "ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมา
ช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่
เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ไร่ไม่ดีโทษปีโทษกลอง"

กิจกรรม

“อ่านคิดพินิจความ”

“ตั้งให้หลังหัก”

สำนวนชวนระวัง

“กบในกะลาครอบ”

ว่าตนความรู้มัน

มันก็มักร้ายภายหลัง

ให้ข้อคิดพินิจกัน

รู้ไม่รอบแต่สำคัญ

ที่จริงนั้นรู้นิดเดียว

“สองคนนี้เขารู้จุดอ่อนและเล่นให้เหลื่อมของกันและกัน
เหมือน.....นั่นแหละ”

๑. ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่

๒. คอหอยกับลูกกระเดือก

“เขาเป็นคนที่ประหมัด.....ไม่น่าไว้วางใจ กลับกลอก โสเล่ เดียวไปเข้ากับฝ่ายโน้น เดียวก็มาเข้ากับฝ่ายนี้”

๑. เด็กเลี้ยงแกะ

๒. นกสองหัว

สำนวนใดมีความหมายตรงกับข้อความด้านล่าง
“ชอบว่าคนอื่นไม่ดี ตัวเองก็ไม่ดีเช่นกัน”

๑. เกลือจิ้มเกลือ

๒. ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง

“หาความเดือดร้อนใส่ตนโดยใช้เหตุ”

๑. เอามือชุกหีบ

๒. หน้าเนื่อใจเลื่อ

“เมื่อไม่พอใจ แต่ไม่แสดงให้ใครรู้”

๑. หน้าซื่อใจคด

๒. น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก

“เพียรพยายามสุดความสามารถจนกว่าจะสำเร็จผล”

๑. เข้มครบกชั้นภูเขา

๒. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม

กิจกรรม พัฒนาทักษะ

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. แจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
๒. สังเกตการทำงานของนักเรียนและให้คำแนะนำในการทำงาน
๓. ตรวจสอบและประเมินใบงานที่ ๒

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. ลงมือทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การใช้สำนวนเปรียบเทียบ
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

คำชี้แจง

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สำนวนให้ถูกต้อง จากนั้น
นำสำนวนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนด
ให้ถูกต้อง พร้อมบอกความหมายของสำนวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สำนวนให้ถูกต้อง จากนั้นนำสำนวนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมบอกความหมายของสำนวน

เจียบเป็น

ปิ่นเที่ยง

งงเป็น

ขึ้นวอ

กระต่าย

ไก่ตาแตก

ไกล

เป่าซาก

คางคก

ตื่นตูม

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สำนวนให้ถูกต้อง จากนั้นนำสำนวนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมบอกความหมายของสำนวน

ขิงก็รา

งอตีน

ซึกแม่

ปากแตก

ขวาน

น้ำทิ้งห้า

งอมือ

ผ่าซาก

ซ็อง

ช่าก็แรง

๑. ธิดาเริ่มทำงานจากเงินเดือนน้อย จนตอนนี้เธอได้เลื่อนขั้นเป็นผู้จัดการ เธอจึงคิดว่าควรวางตัวใหม่ จะเลิกคบกับเพื่อนกลุ่มเดิม ไม่อยู่ในสังคมเดิม เธอจะเลือกคบแต่คนที่อยู่ในฐานะระดับเดียวกับเธอเท่านั้น

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๒. พิมพ์ดาวเป็นคนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องอะไรเลย รับข้อมูลข่าวสารช้า
จนเพื่อนไม่ค่อยอยากคุยหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเธอ
เพราะใช้เวลานานในการสื่อสารและการเดินทาง
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๓. กระแต่เป็นคนที่เข้าใจอะไรยาก อธิบายอะไรไปก็ไม่เข้าใจ
ให้ทำงานอะไรก็ทำไม่ค่อยถูก เมื่อมีเหตุการณ์ใดก็ตามเกิดขึ้น
เธอจะทำตัวงง และไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์นั้นได้
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๔. กานต์และปราณเป็นพี่น้องกัน แต่ทั้ง ๒ คนมักจะทะเลาะกัน
อยู่เสมอ หากแย่งของเล่นแล้วเกิดการทะเลาะกัน ถ้ากานต์เริ่มขึ้น
เสียงใส่ ปราณก็ไม่ยอมแพ้จะตะคอกกลับไปจนกลายเป็น
เรื่องใหญ่

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๕. พกุกษ์ออยากไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่ด้วยความไกลบ้านมาก พ่อและแม่จึงไม่อยากให้ไป เขาจึงพยายามหาข้อมูลมาให้พ่อและแม่ดู พร้อมทั้งพูดหวานล้อมถึงข้อดีต่าง ๆ จนพ่อและแม่ใจอ่อนยอมให้เขาไปเรียนต่อตามที่ต้องการ

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๖. ทับทิมกำลังจะเปิดประตูเข้าไปในห้องประชุมเพราะใกล้เวลานัดหมายแล้ว แต่ด้วยความรีบร้อน เธอจึงเปิดประตูอย่างแรง ทำให้ทุกคนในห้องตกใจ และหันมามองเธอเป็นตาเดียว ทั้งห้องเงียบสนิทเหมือนไม่มีใครอยู่ในห้อง

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๗. อ้นป็นเป็นคนตกใจง่าย บังเอิญที่ทำงานมีเสียงกริ่งดังขึ้น
เขาจึงตกใจตะโกนเสียงดังโวยวายว่าไฟไหม้ตึก จนทำให้คนอื่น
ตกใจไปด้วย แท้จริงแล้วเป็นการทดสอบระบบเตือนภัยหากเกิด
เหตุการณ์ไฟไหม้ ซึ่งบริษัทได้แจ้งล่วงหน้าไปแล้ว
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๘. แป้งหอมเป็นคนที่ต่อสู้กับชีวิตอยู่บ่อยครั้ง เมื่อใดก็ตามที่เธอพบปัญหา เธอก็มักจะหนีปัญหา ไม่พยายามหาทางแก้ไข และเธอมักจะเปรียบเทียบตนเองกับคนรอบข้างบ่อย ๆ ว่าเพราะเหตุใดเธอจึงไม่ก้าวหน้าเหมือนเพื่อนคนอื่น

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๙. ปราบต์ชอบพูดจาเสียงดังโดยไม่สนใจสถานการณ์รอบข้างว่า
ควรต้องปฏิบัติตนอย่างไร ไม่สนใจว่าคนฟังจะรู้สึกอย่างไร ทำให้
หลาย ๆ คนไม่ชอบเขาแต่เขาก็ไม่สนใจ ยังคงพูดจาไม่สนใจใคร
และเสียงดังเหมือนเดิม

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

๑๐. เอมอเอมเป็นคนที่เก็บความลับไม่อยู่ หากเธอรู้เรื่องอะไรก็ตามเธอมักจะนำเรื่องไปพูดต่อหรือทำให้คนอื่นเสียหายจากคำพูดของเธอ หลาย ๆ คนจึงหลีกเลี่ยงที่จะสนทนาด้วยเพราะไม่ชอบนิสัยของเธอ

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....

ตรวจสอบ

ความถูกต้อง

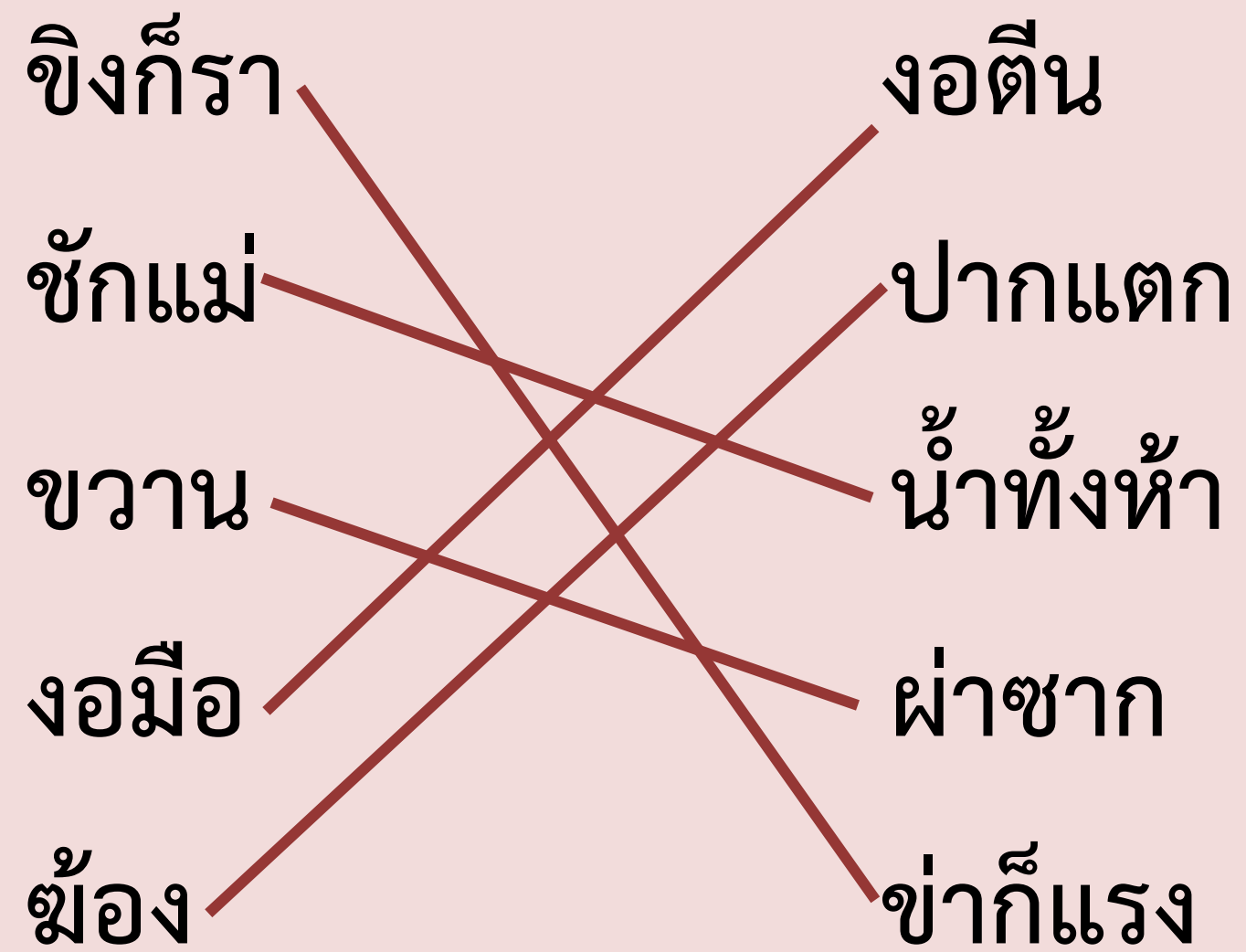

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สำนวนให้ถูกต้อง จากนั้นนำสำนวนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมบอกความหมายของสำนวน

เจียบเป็น	ปิ่นเที่ยง
งงเป็น	ขั้ววอ
กระต่าย	ไก่ตาแตก
ไกล	เป่าซาก
คางคก	ตื่นตูม

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่สำนวนให้ถูกต้อง จากนั้นนำสำนวนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมบอกความหมายของสำนวน

๑. ธิดาเริ่มทำงานจากเงินเดือนน้อย จนตอนนี้เธอได้เลื่อนขั้นเป็นผู้จัดการ เธอจึงคิดว่าควรวางตัวใหม่ จะเลิกคบกับเพื่อนกลุ่มเดิม ไม่อยู่ในสังคมเดิม เธอจะเลือกคบแต่คนที่อยู่ในฐานะระดับเดียวกับเธอเท่านั้น

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด..... **คางคกขึ้นวอ**.....

๒. พิมพ์ดาวเป็นคนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องอะไรเลย รับข้อมูลข่าวสารซ้ำ
จนเพื่อนไม่ค่อยอยากคุยหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเธอ
เพราะใช้เวลานานในการสื่อสารและการเดินทาง
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**ไกลปืนเที่ยง**.....

๓. กระแต่เป็นคนที่เข้าใจอะไรยาก อธิบายอะไรไปก็ไม่เข้าใจ
ให้ทำงานอะไรก็ทำไม่ค่อยถูก เมื่อมีเหตุการณ์ใดก็ตามเกิดขึ้น
เธอจะทำตัวงง และไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์นั้นได้
สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**งงเป็นไก่ตาแตก**.....

๔. กานต์และปราณเป็นพี่น้องกัน แต่ทั้ง ๒ คนมักจะทะเลาะกัน อยู่เสมอ หากแย่งของเล่นแล้วเกิดการทะเลาะกัน ถ้ากานต์เริ่มขึ้น เสียงใส่ ปราณก็ไม่ยอมแพ้จะตะคอกกลับไปจนกลายเป็น เรื่องใหญ่

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**ชิงก็รา ช่าก็แรง**.....

๕. พกุกษ์ออยากไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่ด้วยความไกลบ้านมาก พ่อและแม่จึงไม่อยากให้ไป เขาจึงพยายามหาข้อมูลมาให้พ่อและแม่ดู พร้อมทั้งพูดหวานล้อมถึงข้อดีต่างๆ จนพ่อและแม่ใจอ่อนยอมให้เขาไปเรียนต่อตามที่ต้องการ

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**ชักแม่น้ำทั้งห้า**.....

๒. ทับทิมกำลังจะเปิดประตูเข้าไปในห้องประชุมเพราะใกล้เวลานัดหมายแล้ว แต่ด้วยความรีบร้อน เธอจึงเปิดประตูอย่างแรง ทำให้ทุกคนในห้องตกใจ และหันมามองเธอเป็นตาเดียว ทั้งห้องเงียบสนิทเหมือนไม่มีใครอยู่ในห้อง

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**เงียบเป็นเป่าสาก**.....

๗. อ้นป็นเป็นคนตกใจง่าย บังเอิญที่ทำงานมีเสียงกริ่งดังขึ้น
เขาจึงตกใจตะโกนเสียงดังโวยวายว่าไฟไหม้ตึก จนทำให้คนอื่น
ตกใจไปด้วย แท้จริงแล้วเป็นการทดสอบระบบเตือนภัยหากเกิด
เหตุการณ์ไฟไหม้ ซึ่งบริษัทได้แจ้งล่วงหน้าไปแล้ว

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด..... **กระต่ายตื่นตูม**

๘. แป้งหอมเป็นคนที่ต่อสู้กับชีวิตอยู่บ่อยครั้ง เมื่อใดก็ตามที่เธอพบปัญหา เธอก็มักจะหนีปัญหา ไม่พยายามหาทางแก้ไข และเธอมักจะเปรียบเทียบตนเองกับคนรอบข้างบ่อย ๆ ว่าเพราะเหตุใดเธอจึงไม่ก้าวหน้าเหมือนเพื่อนคนอื่น

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด..... **งอมืองอตีน**

๙. ปราบต์ชอบพูดจาเสียงดังโดยไม่สนใจสถานการณ์รอบข้างว่า
ควรต้องปฏิบัติตนอย่างไร ไม่สนใจว่าคนฟังจะรู้สึกอย่างไร ทำให้
หลาย ๆ คนไม่ชอบเขาแต่เขาก็ไม่สนใจ ยังคงพูดจาไม่สนใจใคร
และเสียงดังเหมือนเดิม

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**ขวานผ่าซาก**.....

๑๐. เอมอเอมเป็นคนที่เก็บความลับไม่อยู่ หากเธอรู้เรื่องอะไรก็ตามเธอมักจะนำเรื่องไปพูดต่อหรือทำให้คนอื่นเสียหายจากคำพูดของเธอ หลาย ๆ คนจึงหลีกเลี่ยงที่จะสนทนาด้วยเพราะไม่ชอบนิสัยของเธอ

สถานการณ์นี้ตรงกับสำนวนใด.....**ซุ่มปากแตก**.....

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะ
ใช้สำนวนได้ถูกต้อง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การแยกข้อเท็จจริงและ

ข้อคิดเห็น

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. **ใบความรู้ที่ ๒** เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
๒. **ใบงานที่ ๗** เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

